De bellenblazer

Martien Beversluis

bron
Martien Beversluis, *De bellenblazer*. Ten Brink, Arnhem 1931

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/beve004bell01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

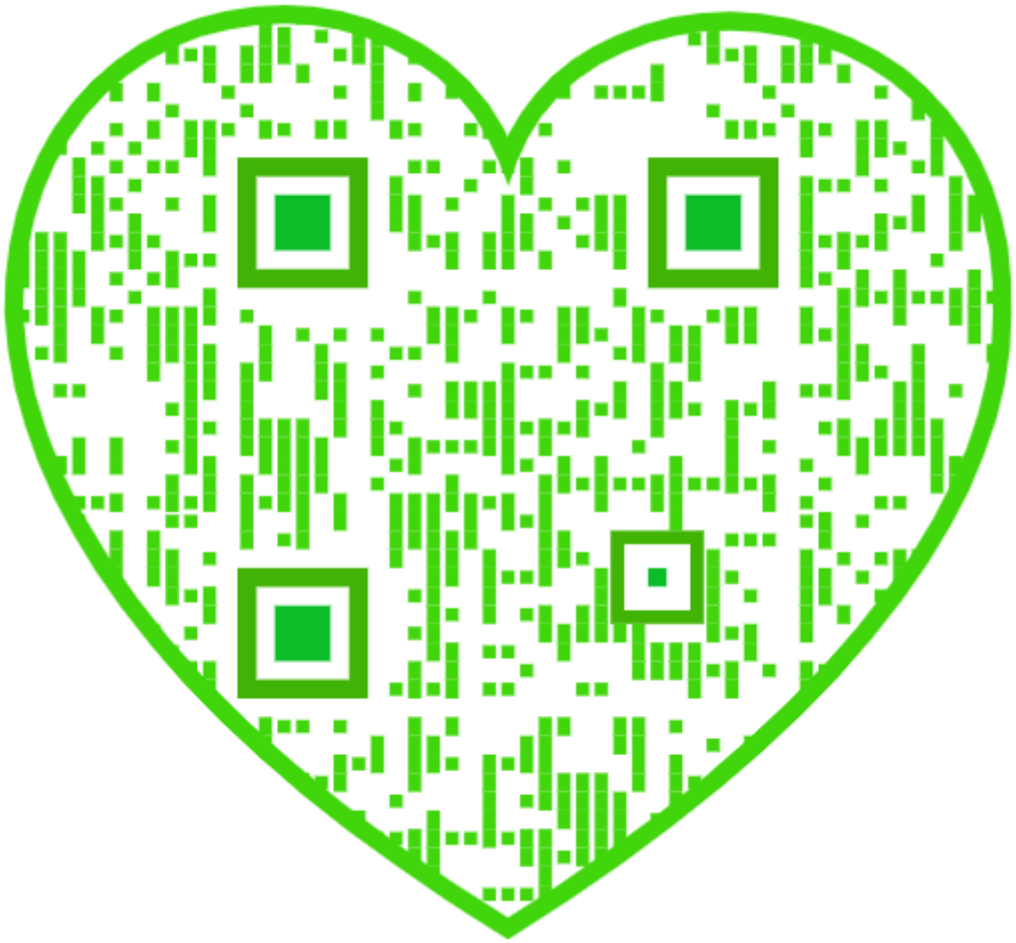

DE BELLENBLAZER

‘Qui donc aurait le droit
de haïr sa misère
devant le Fils de Dieu
navré sur son Calvaire?’
(Chanson bretonne).

De Bellenblazer

Gij danst op mijn adem
gij vlucht van mijn lippen,
O! droom, die tot breken
wil eeuwig ontglippen.
O schoonheid! ik wiegel
u groot op mijn luim.
Mijn spel en mijn spiegel!
Mijn hemelruim!

Mijn zuchten doorhuivert
de wanden vol weelden.
Mijn geestdrift verzuivert
de kleuren en beelden.
Hoe zie ik bevreemd,
als mijn lippen berusten,
in die glanzende beemd
naar het draven der lusten.

In roerloozen dommel,
van wond'ren volvlogen,
als een donkere hommel
aan een bloem, omgebogen;
zoo hangt gij, doorraasde
gereed tot uw zwerven,
Vaarwel! mijn verbaasde!
Mijn droom, die moet sterven....

Daar drijft ge, getild op
de toppen der winden.
Gij fonkelt en trilt op
het licht, mijn beminde.
Gij vlucht langs de dingen.
Gij drijft door dit dal.
Uw reis is mijn zingen.
Mijn tijd'lijk heelal.

Ginds valt al tot nevel
in 't zonlicht, dat schijnt,
aan donkeren gevel
de droom, die verdwijnt.
De bel, die ik blies
aan mijn bevenden mond
tot een eeuwig verlies
van de wijs, die ik vond.

In mij is al 's hemels en
werelds geschater;
de vreugd' en het leed
door het licht en het water.
In mij is de bron en
de zee, en ik zie
mijn adem tot zonnen
van fantasie.

O! bel, die ik blaas,
gij, mijn lachend verdriet!
Mijn vluchtige vreugde
mijn liefde, mijn lied!
Ge danst op mijn adem
Gij rust op mijn luim.
Ik zing.... en omvadem
het wereldruim.

Odysseus' vaart[1)]

Mijn makkers, die mij zult verzellen
op deze onontkoomb're reis,
wanneer de wind het zeil doet zwellen
en ik het roer, met vast verlangen,
naar 't heimwee van de hemelen wijs,
en vind het eiland der gezangen,
O! redt mij van het paradijs.

Nog vaar ik blank in 't eerst gehuiver
der rimpellooze morgenzee.
Uw riemen slaan zoo stil en zuiver
weerszijden der vertrouwde boorden,
in regelmaat van vreugd' en vree.
Maar o! gezellen! neemt de koorden
en bindt mijn arme hart er mee.

Die van Athene's kracht omgeven,
die aller listen slaaf en heer,
hij moet het overzongen leven
aan aardsche overmacht bevelen.
O! knielt bij Uwen koning neer
en knelt mijn handen in de zeelen,
dat ik ze niet ten doode keer.

Ik zie de toppen al beschenen
van branding-overschuimde rots;
de klip bestegen door sirenen.

1) naar het eiland der Sirenen.

Hoor! hoe aan kiel en boord het vragen
en weig'ren worstelt mijner trots!
Gezellen, boeit mij, dat ik klage
temidden der verrukking Gods....

Een loom gezang wiegt om mij henen
en der bedwelming eerste tocht
omdwaalt mijn hart -, o! laat mij leenen
aan deze laatste mast het denken.
Ach! gij, die mij tot leidsman zocht,
ik laat het roer ter branding zwenken.
O! redt mij voor de laatste bocht!

Stond ik niet tusschen woeste zeilen
die om mij sloegen, buld'rend breed,
als tusschen zonde's hooge en steile
ontzettingen, die aan mij klampten?
Stond ik niet, waar het water gleed
of zijwaarts tot verleiding stampte,
een sterk man, die den hoon verreet?

Ik voel mij als in droom verzinken....
Mijn hand verliest, verlamd, het roer.
En zoele stemmen overklinken
mijn wil met dood'lijke genade.
O! liefste land, waarheen ik voer....
al nevel.... nevel.... Kameraden!
Opdat ik nochtans heersche....
Snoert!

Verstuivende akker

De helling-akker ligt gegrepen
naakt, in den wind.
Hij gaat met zijne zanden sleepen
ijl en ontzind!
De aarde vlucht in nevelstrepen.

Voor dagen kwam het zaad gestreken
op stille aard.
Nog voor de zon is het geweken
in wilde vaart.
Op and're landen zal het breken.

De aarde vliegt in zich verloren
flarde na flard!
De wind drukt met zijn scherpe sporen
haar teeder hart
De ijd'le halm wordt woest geboren.

Voor de bestormde hooge ramen,
waaraan ik werk,
Storten de winden zand tezamen
razend en sterk.
Verdoemend wat zij medenamen.

O woord uit deze onrust zwaaien!
Verdoemd is 't lied!
De zachte liefde die wij zaaien
om niet! om niet!
De landen onder ons verwaaien.

De Simpele

Wij schoven haar in 't lommer van
de hooge sterke linde.
De wind, die alle leven streelt,
kwam vriend'lijk haar omwinden.
Haar oogen zagen troebel-groot
mij aan gelijk een blinde.

Een vogel zong den hemel in.
De witte bloesem rilde.
Haar handjes zwenkten, mat en wit,
onwetend wat zij wilden
of lagen stil, half-open of
zij teederheden tilden.

Dan viel haar hoofdje zijwaarts af
of zonk zwak achterover.
Soms zag ik langs haar jong gezicht
een glimlach, scheef en poover,
haar wezen was als op haar mond
bewoog het zwervend loover.

Het gladde plankje, jaren zoo
het eenigst wat zij kende,
gleed door haar vingers, zinneloos,
in dwars en schichtig wenden.
Het zieke haar hing glansloos los
als kroon op haar ellende.

Vaak zat ik in den ouden tuin,
geleund aan de warande.
En zag het licht als vlinders gaan
en spelen langs haar handen.
En hoe het leven wiss'lend zich
in haar verloor en spande.

En 't zware hoofdje, dat onvast
zich moeilijk opwaarts tilde.
Ik hoorde door het bijgegons
haar stem, wanneer zij gilde.
En peinsde na en vond het niet,
wat God met deze wilde.

Een zwerm van witte duiven viel
rond haar, als lieve woorden.
De bloemen stonden recht omhoog
en bloeiden aan de boorden.
En zij was schomm'lend tusschen dood
en liefde, die niet hoorde

Vergeef ons onze schulden, God
Verlos ons van den booze.
Wij, wank'lend, blind hier heen gezet
maar tot Uw licht verkozen;
Wij, domm'lig, en van waan bezwaard
In Uwen hof.... vol rozen.

Herfst

De zee ligt van verre te blinken, de zee....
Mijn hart drijft er zacht en aandachtig aan mee
En zwart zijn de schepen er over gedreven....

O waarom mijn leed in uw handen gegeven?

De lucht is vol ernst en voorbijgang, de lucht!
De wolken zijn trots tot elkander gevlucht!
Het land is in herfstdamp en tranen verscholen.

Ja.... waarom dit leed aan uw liefde bevolen?

De wind.... ach de wind aan de schomm'lende kelken
der muurhelianthen en asters die welken.
De wind als muziek in dit teere bezinnen....

O! waarom dit lied en dit snikken hier binnen?

Uw handen als vroeger zijn kinderlijk teeder.
De bloemen staan hoog en ombloemen ons weder.
Ge schudt weer de dauw van hun geurende kronen....

Maar waar is het land, waar ik bij U zal wonen?

Een wolk drijft de treurende berken te boven....
De zon doet het leven weer in zich gelooven.
En vrienden gaan langs deze vensters en groeten....

O! waar is dat land, waar ik U zal ontmoeten?

De zee ligt van verre te blinken, de zee....
Mijn hart drijft er treurend en peinzend aan mee....

Waar zullen wij scheiden of welkom ons heeten?
O waar is het land, waar ik alles vergete...

Sisyphus

Tot aan den leegen grens der woeste rots gestegen,
met diep gebogen nek en hatelijke treên,
dan, bij den laatsten ruk, is hem 't bazalt ontzegen
en kantelt uit zijn greep en buldert naar beneên.

En weer met heel den last de duist're bergen tegen
klemt hij het woeste hart, wanhopig en alleen,
de handen, heet van haat, waarin Gods straffen wegen,
om de vervloekte macht der onbezielde steen.

En weer een wentelen en weder leeg de handen.
Terug o Sisyphus, naar de vergeefsche daad,
waar uw vertrouwen vlucht als schaduw langs de wanden.

Terug, die zijt verdoemd, om eeuwig weer te stijgen.
En aan het bonzend hart de wil, die u verraadt.
Terug, waar d'echo kermt en waar de goden zwijgen.

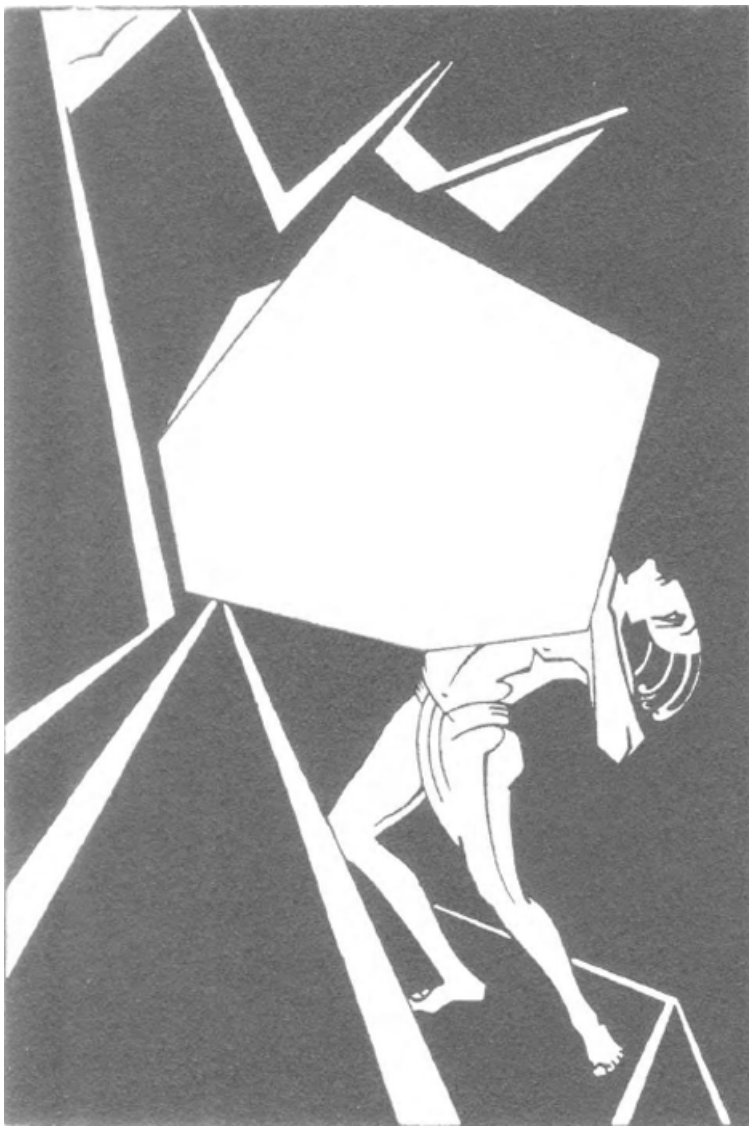

Martien Beversluis, ***De bellenblazer***

Herodes' jacht

Tusschen Kerstmis en Drie Koningen,
in dien duist'ren mirakelen-tijd,
als om onze arme woningen
de storm haar verdoemenis krijt,
zijn de ruiters van dien Herodes
weer ten zadel gestort, want een stem
deed hen angstig de eeuwen doorjagen
van ons tot aan Betlehem.

En de valsche zwartlachende bosschen,
en de moordende Oceaan
zijn de teugels der toornende rossen
en de waap'nen waarmee zij slaan.
En hun gaan over vurige steden
en der vlakten aanklagend beklem,
zijn de smeekende eenzaamheden
in ons tot aan Betlehem.

O! de heuvelen, vliegend gebogen,
voor des avonds wild-gouden terras,
en de vogels, die over ons vlogen,
zijn hun togen en bloedig kuras.
Maar de wanhoop uit tallooze oogen
en de waaiende kaarsen tot hem,
't is uw eeuwige jacht, o Herodes,
in ons tot aan Betlehem.

Toen de blind'lingsche ruiters te paarde,
   doorreden de poort in het licht -
en d' onnoozelheid onder hun zwaarden
   in 't klagende bloed is gezwicht,
Vlucht! vlucht! van het plein, o Herodes
   eer 't erbarmen U kermend omklemm'!!
Want in òns is het Kind al beveiligd,
   tot over Jeruzalem.

Wat jaagt ge? wien zoekt ge, Herodes?
   Hoe trilt in uw vuist de banier!
Hoe zwerven uw trotsche soldaten
   met lachen en hoonenden sier?
Waartoe komt uw bende getogen?
   dat deez' aarde U als koning erken....?
Maar de herders en koningen bogen
   van hier tot aan Betlehem.

Hoor het roept en rumoert van gewemel.
   En het vlamt door hun wapenen-schijn.
En het vloekt om de duizende torens
   en de kruisen, die eindeloos zijn.
Want de smart breidde donker de deuren
   en verdreef hen en Kaïn met hen.
Pijn!.... Pijn! om de myrrhe en geuren
   op den drempel van Betlehem.

Tusschen Kerstmis en Drie Koningen
zijn de ruiters te paard gevlucht.
Aanhoort om des levens woningen
Herodes' heir in de lucht.
Aanhoort hoe het kermt in de straten.
En ons hart vangt beangstigd hun stem,
die nog zoekt op den weg waar
het Kindeke doolt....
van ons tot aan Betlehem.

De Fontein

Hoe klein van toon, hoe simpel luidt
uw lied,
fontein, die werpt uw vreugde uit
en uw verdriet.
Hoe recht en zuiver-rijzend wuift
uw wil gelijk een toren.
Maar breekt, zooals een bloem, die stuift,
in zich verloren.

De zwaluw zwenkt en slechts de val,
fontein,
van uw doorzichtb're stralenhal
heerscht op het plein.
De opstand van het eenzaam hart
dat luid wil spreken,
maar breekt in 't eerste woord van smart,
zijt gij tot teeken.

Staat op.... en rijst in hemels wil,
en zij geprezen,
o grond, waaruit ik klaarheid til,
zoo roept uw wezen.
Tot U stort ik mijn stroomen uit,
o licht heelal,
voordat ik, waar mijn drift ontspruit,
weer sterven zal.

De nevel wolkt en drop bij drop
vloeit neer.
En eeuwig stormt de wilstocht op
en neigt zich weer.
Het bruischt en schiet almachtig tot
een kroon van vonken;
maar wordt in 't juichen al aandachtig en
alom bezonken.

O! eeuwig beeld van leven, gij
fontein!
van immer wiss'lend, immer vrij
te willen zijn....
O! droom van licht naar droefenis
die zich ontspon,
voor in te keeren, waar zij is
weer d'eigen bron.

De neergang maakt het stijgen waar.
Ik lach, ik ween....
de roerselen stroomen in elkaar
en worden één.
Vanaf den fonkelenden top
stort ik omlaag en weet
de vreugde staat slechts mischend op
door leed.

Ik sta geleund aan uwe kom,
fontein.
Zoo stroomt het leven schoon weerom
in wat het tracht te zijn.
Het eeuwig rijzen, eeuwig dalen,
valt en herstreeft.
Fontein, gij zijt mijn leed in tale,
die vreugde geeft.

Aan Ine.

De Havik

Als de zigzag van een zonneschicht
langs het ijs vliegt in het hooge licht,
schiet de havik in gewisse lijnen
langs de held're hemelbaldakijnen.
Tot hij plotseling den snellen neerval stilt,
als een speer, die in het doelwit stokt
    en trilt....

Als het vonkend lemmet van een zeis
bij het kanteltillen telkenreis;
als een lichtgod, met bedreigend tillen,
staat zijn flikkerende spies te drillen,
zijn zijn zilverwieken sidd'rend in balans,
boven d'effenheid der strakgespannen
    trans....

Zie hem schitt'ren.... schitt'ren.... fel en kort,
voor hij bliksemend voorover stort,
in één bevend en niet meer na deze
overgankelijk aanwezig wezen.
Zie hem leven in het oogwenk dat nog is,
even stralend vleugelwankel
    als gewis....

Als de zending van een hoog bevel,
vlamt het neder en het roept vaarwel.
Als het leven flitsend is getogen
door een venster, dat is toegevlogen,
daalt de havik, roept de godheid mij en U,
door dat koninkrijk der heem'len, dat is
nu....

Sporen door de sneeuw
I.

De lichte voeten gaan weerspiegeld
op gladden vloer in dans voorbij.
De jazz dreunt en de wijze wiegelt
als een ziek hoofd in mijmerij.

De samen-spraak van twee fagotten,
als wanhoop tusschen U en mij,
spreekt angstig op in 't voetenspotten
en valt uitéén terwederzij.

Schuif dit gordijn van 't venster even.
De sneeuw zinkt dansende in 't dal.
De witte bergen zijn verweven.

En hier zijn wìj in dit heelal:
een deel verward, onnoozel leven,
maar overzonken door kristal.

II.

Een vrouw kwam over mij gezeten,
vermoeid en trotsch en zag mij aan,
met heel den twijfel van niet weten,
en droefenis van veel verstaan.

En als twee takken, eens ontloken
uit éénen stam, door plotse vlaag
tezamenstormend, werd gesproken,
geantwoord zonder doel of vraag.

Muziek kwam tusschen ons gevallen,
als valsche rozen, rood en koud.
Wij waren eenzaam tusschen allen,

noch vreemd elkander, noch vertrouwd,
twee tijd'lijk dalende kristallen,
langs deze wereld, schoon en oud.

III.

Ik voer U in mijn dansen, bevend
in 't schemerlicht der kleine zaal.
In mijn omarming zijt gij levend -
Gij leidt mij, waar ik U verdwaal.

Van hoek tot zaalhoek zijn wij zwervend
en zoekend in denzelfden kring.
En weer gescheiden in het stervend
geruisch der matensiddering.

Ik voer U in mijn dansen, bevend
zooals mijn lied, mijn gezellin.

In mijn verlangen wordt gij zwevend
en in uw oogenspiegeling
ben ik als sneeuw, een oogwenk levend.
Ik zink er langs en doof er in.

IV.

Diep in de schaduw der gordijnen,
in d'eenzaamheid der vensternis,
hier, tusschen lamp en sterrenschijnen,
een kleine wijk van duisternis.

Aan twee gebieden ben ik verre.
Hier neven mij muziekgeschal.
En ginds het fonkelen der sterren
met weerschijn in het diepe dal.

Kon ik mij aan uw weelde geven
vergetelheid, die naast mij is,
of als de sneeuw zijn weggedreven
waar Godes rust en luister is....

Maar tusschen beiden waakt mijn leven,
in deze halve duisternis.

V.

De bergen, zegt gij, zijn getuige
van onze kracht, die overwint.
Met sterke toppen en hun ruige
gebruis van sparren in den wind.

‘De bergen zullen vrede dragen’
Zoo zingt gij, blij van zekerheid.
En uwe lieve handen vagen
het floers weg mijner eenzaamheid.

Dan wandelen wij enk'le dagen
weer over bergen, hoog en smal.
Ik antwoord op uw lichte vragen.

De zon schijnt blinkende in het dal.
Maar wat uw liefde mij wil dragen,
mijn eenzaamheid is overal.

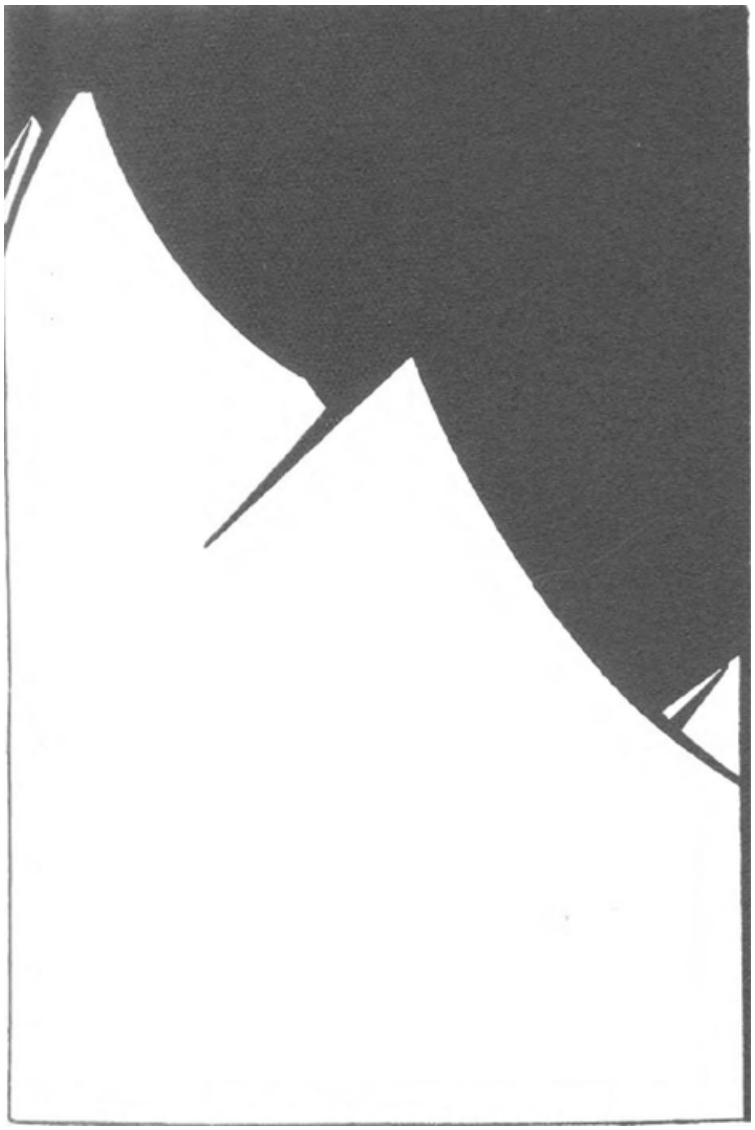

Martien Beversluis, ***De bellenblazer***

VI.

Wij stegen langs de witte paden,
waar blindende de zon op scheen.
De boomen stonden zwaar beladen
als steenen beelden om ons heen.

Een zwarte vogel enkel schreeuwde,
bij het verlaten van een tak,
waarvan het even stuivend sneeuwde.
Niets wat de koude stilte brak.

Toen, boven het geboomt' en wegen
daar, waar de hemel openbrak,
begon de wind met snelle vegen
te waaien over 't hooge vlak....

Ook Uwe liefde heeft gezwegen.
De twijfel in Uw oogen.... sprak.

VII.

De zon, zoo zegt ge, is het leven.
En alles buigt zich naar haar hart.
De bloemen wringen zich tot geven
en barsten tot hun schoone smart.

De zon is heel ons wild verlangen
De wil, de waarheid en de moed.
De dorst in jou naar je gezangen,
zon is gelooven, groot en goed.

‘Stil! leg je kleine hart te luist'ren.
Hoor naar de stilte en het duist're
gedruisch van tuim'len en gegons.

Vanaf de bergen, diep naar ond'ren,
verzinken, in die zon, met dond'ren
de sneeuwlawinen achter ons.’

VIII.

Wat geeft dit alles wat wij weten
en droomen ons van dit bestaan?
Wij streven om weer te vergeten.
Wij bloeien, om weer te vergaan.

En heel dit leven is één keten
van droom tot droom, van waan tot waan.
En achter ons zinkt wat wij weten,
en voor ons doemt wat zal vergaan.

Zie, rollend uit mijn zwakke handen
de sneeuw wegstormen langs de wanden
van deze enkele vallei.

Het grijpt rondom zich, zaâmt zich machten,
tot één verdoemenis van krachten,
en stort te gruizel.... ook in mij.

IX.

Hoe hangt gij vreemd'lijk naar beneden
O! wezenlooze waterval.
Uw drift is in den dood gegleden,
Uw donder werd een schoon kristal.

Nog dreigt geweldig naar beneden
Uw vaart in een bevrozen beeld.
En al Uw zingen en Uw weenen
werd ééne zuil en onverdeeld.

Soms, langs de driftig staande kegels
glijdt nu de sneeuw, in fijne nevels....
en het is stil aan Uwen voet.

O stem! die overwinnend smoorde.
Het is mijn leed! Het zijn mijn woorden!
De schreeuw, die in mij zwijgen moet.

X.

Het mag dan zijn dat ik verloren ben
en dat de nachtwind waait door mijn gelooven.
Het mag dan zijn dat ik U gansch niet ken
o God, noch ooit mijzelve, noch wat zong daarboven.

Ja zelfs dit zingen en mijn eigen stem
ligt als de sneeuw in schemering verloren.
Want o gij weet niet hoe ik eenzaam ben
en van mijn laatste vreugde te berooven.

Maar dit hier 's morgens glanzende ontwaken....
Een hooge spar reikt wit tot mijn balcon.
En in mijn kamer glijdt de teed're zon.

Hoe kan het leven ons welzalig maken
één oogwenk ons doorschijnend, en dan weer
omschaduwend, als eeuwig, en de sneeuw valt neer....

XI.

In der namiddag korte pooze,
in de muziek-doorzongen zaal,
waart gij met mij in 't donker blozen
der laatste winterzonnestraal.

Het hooge raam had gij verkozen.
Het dal lag als een bleeke schaal.
De bergrand lag vol zonnerozen
als een romantisch, oud verhaal.

Men zegt - ‘er woonde lang geleden
in een kasteel -’ ....hoor! de muziek!
Laat onze voeten dansend treden
door dit onweez'lijk mozaik,
in dit als lang gestorven heden
melancoliek.... melancoliek....

XII.

Het sneeuwt, het sneeuwt hoog op de bergen.
Waar zijn de toppen heengevlucht?
Ze zijn zoo wit in 't witte zwerven.
Ze zijn verstoven in de lucht.

Waar zijn de schaduwen en vonken
hun donk're opstand, rots tot rots?
Waar zijn de angsten der spelonken?
Waar is de vreugde, waar de trots?

Soms wilde ik in hoogst verwerven
der schoonheid en het stil geluk
bij U te zijn, o liefde, sterven.

In U verzinken.... vrediglijk,
verloren in U.... eeuwiglijk.
Het sneeuwt.... het sneeuwt hoog op de bergen.

Rijp

Vanmorgen is het leven hoog en grijs.
De bosschen staan bevrozen.
Een klein verdrietig orgel
dreunt een
wijs
een korte schrille pooze.
Een engel weerszij slaat de maat
tusschen trommelen en rozen.

Ik zie terzijde door het raam
en hoor....
de melodie verbeven.
Berijpte ijle takken staan er voor,
zoo wit alsof ze zweven
Het donker orgel schuift voorbij
als langs een ander leven.

Een musch tjilpt in de vensterbank,
voor leege, witte straten.
De late zon schijnt geel, verstard.
De wereld ligt verlaten.
Een houten engel begeleidt
de laatste
valsche maten.

Late Geranium

Een bloem terhalverhoogte
van het verblindend raam,
in witte zon en schaduw
nog levend in Gods naam.
Haar kroon is nauw nog bloeiend,
haar stengel amper groeiend;
de laatste bleeke loten
staan wachtend en gesloten.

Een hand schuift in den morgen
het wit gordijn terzij.
Dan lacht haar kleine kroon nog
in 't licht, dat trekt voorbij.
Dan valt de middag, grijzend
en zij staat, roerloos rijzend,
in liefde ongeboren
en veel te hoog verloren.

Soms breekt, ter wederzijden,
uit haar gerekte steel
een arme scheut tot leven,
plooit open en.... wordt geel.
Een enkel blad, naar boven
oud en van stof bestoven,
hangt in de lucht gezworven
noch levend, noch gestorven.

Kleine gesprekken breken
de stilte om haar heen.
's Nachts valt, donker door duister,
haar roode hart uiteen
Des morgens vallen winden
al lachend om de blinden.
En lieve vogels zweven
door 't oude, schoone leven.

Geschoven voor dit spelen.
Zoo arm, zoo onvervuld,
in een afwezig streelen
verbrandt zij tot geduld.
Haar wortels, half ontwonden,
hebben zichzelf gevonden
en drinken nu en later
uit een gestorven water.

De Rommelpot

Niet zingende, noch hoe bedacht,
geen melodie, noch welke woorden.
Alleen dit tempo uit den nacht,
dit koel geklop, de dorre klacht
dit blinde, dit gesmoorde....
Dit, zonder liefde, zonder haat,
alleen de keer en regelmaat,
de leegte die z'ons beiden laat.
De wijsheid die ons restte....
Een weg in d'ijlte, trap tot trap,
de tast in donker, stap voor stap,
in een gesloten veste....

Het wand'len over eeuwig zand,
de laatste slaap, en niet ontwaken....
De trommel niet, die danst en beeft,
maar dit wat voortgaat en niet leeft
niet vlucht, noch zal genaken.
Alleen een rits'len, plomp en kort,
het raadsel dat inwendig mort.
De ban, de vraag.... ‘ben ik? ik word?’
't Bewegen binnen deze....
De dans van 't bloed, dat bonst en port,
in 't dorre zaad vooroverstort,
en dorrend staat herrezen.

Gedempte roep, onaardsche klok!
weemoedig' echo van het doode.
Een bibb'rend vlies, een scheeve stok,
en op en neer het tam gemok,
't is al om onze nooden.
De leegte klopt en praat en foekt,
het wordt vergeven of geboekt,
wij zijn welzalig of vervloekt,
in voorbeschikt gebeuren.
Het zucht door vliezen heen en pot,
uw eigen hart, uw eigen lot,
de spot stampt aan uw deure....

Kleine Liederen uit den Herfstwind
I.

Meet nooit de waarde dezer enk'le woorden
die ik U voorzing uit mijn wankel hart,
naar de muziek, o allen, die mij hoorden,
maar naar de waarheid van uw eigen smart.

God geve mij, dat ik U niet bekoorde
als golf tot golf, met schijn van melodie,
maar dat het heimwee, dat ik hierin smoorde,
U tot die kracht zij, die ik komen zie.

Dit wat ik uitzeg is voor Ù geschreven,
die wankelmoedig zijt en uitgedreven,
en die mij kennen door hun eenzaamheid.

Die kunnen wachten en die kunnen boeten
en die mij langsgaan om mij daar t' ontmoeten
waar ieder woord zinkt in vergetelheid.

Martien Beversluis, *De bellenblazer*

II.

Zooals ik s'avonds het nadenkend licht,
als reeds de zon is afgedaald, zie slinken,
zacht uit mijn kamer, zacht van mijn gezicht,
dat rustig opziet in dit groot verdrinken.

Zoo zeg ik zelve in dit kalm gedicht
mijn groote liefde, die ik eens zag blinken
met open oogen en geloof dat zwicht,
het moe vaarwel, en voel het duister zinken.

Ach.... schijn van troost, wat willen wij nog waken?
De weerschijn werpt de laatste zwakke gloed.
Er sluit een deur.... en trappetreden kraken....
Zij gaat voorbij en heftig bonst mijn bloed.

Het licht gaat op, het kan mijn drempel raken,
een kort moment.... en wordt gebluscht.... voorgoed.

III.

Zij zijn zoo angstig, liefde, uwe hoven,
uw schaduw-dichte tuinen hier benee.
Ik wil mijn hart, dat afdwaalt, doen gelooven
dat het zal vinden eind'lijk zijnen vree.

Ik wil mijn handen vouwen, om daarboven,
boven de kleinheid, die ik zorg'loos dee,
de fierheid en de kracht die mij omwoven,
weer te herwinnen.... door Getsemané.

Maar o mijn vrienden in verdeelde sprake;
mijn moed, mijn wijsheid, mijn geduld, dat brak....
Kunt gij niet één uur met mij zijn en waken?

O geest van rust, laat mij uw vleugel raken.
Hoe is dit uur, als een gezweepte tak,
mijn hart zòò sterk, maar mijn geloof zòò zwak.

IV.

Wie zelve nog zijn liefde kan bewaren
als een bezit, dat geen vertwijf'ling schendt,
Ach.... deze kan nog door zijn tranen staren
naar een verschiet, dat in den hemel endt.

Die kan het leven zelfs nog tegenvaren
met zingend hart, in bitterste ellend.
Die kan verlangen nog en zich verklaren,
waartoe hij lijdt en recht is heengewend.

Maar die verloren en die niet meer weenden,
die langzaam stiller werden en versteenden,
om wie de rust rijst als een leeg heelal....

Hun is geen troost meer over van te lijden.
Hen zal de tijd slechts blindelings geleiden
waar alles sterft.... of herbeginnen zal?

V.

Gij hebt mij heel uw leven toevertrouwd.
Volkomen hebt gij U aan mij gegeven.
Gij hebt weemoedig achter U geschouwd
naar de rivier, waarop de bloemen dreven.

Gij hebt geleefd en beelden opgebouwd.
Gij dooldet afwaarts en gij gingt mij neven.
Gij hebt de zeilen van uw droom ontvouwd
en zijt gestrand en bij het wrak gebleven.

Vergeef, vergeef mij, dat ik, ingekeerd,
naast u gegaan ben, met gesloten oogen.
Vergeef mijn liefde, die slechts heeft begeerd

de èigen vreugd en 't èigen mededoogen....
en alle zelfzucht, die U heeft onteerd....
Vergeef mijn liefde, waar die was gelogen.

VI.

Zij zeiden tot elkaar, wanhopig en verslagen,
elk uit de bitterheid van hun ontgoocheling,
dat zij het leven niet meer samen konden dragen
en als het morgen werd elk zijne wegen ging.

Toen wendden zij zich af en hun gezichten lagen
naar een verschiet gewend, dat treurend openhing,
Maar in dit laatste uur kwam diep bewogen klagen
het onvergeet'lijk lied van hun herinnering.

Dan sloten zij hun hart, om deze pijn te stillen,
en d'oogen loken zij, heet en van tranen blind.
En beiden voelden zij door hun vertwijf'ling trillen

dezelfde teederheid, die werelden verbindt.
Want, als een spiegelbeeld van beider goede wille,
stond vragend tusschen hen en zag hen aan.... het kind.

VII.

De nacht is lang en zwart, voor die, verscheurd van binnen,
in 't machtelooze bed zijn radeloosheid dooft.
En droog schuift het geluid van het onrustig linnen
gelijk een toonloos lied langs het doodzieke hoofd.

Hoe martelt ons het spel van gaan en herbeginnen,
van moed, die ons ontvlucht, geluk, dat weer verdooft,
van zwakheid, die ons tart, van heimwee dat wil winnen,
van wijsheid, klaar en star, van angst die haar weer rooft!

Dan zien wij door ons raam plots in dat zwart' en verre
verdriet, dat schreit en snikt en diep met ons verzinkt,
het koel-standvastig licht der flikkerende sterren,

dat met zijn rechte pijl door alle sferen dringt.
En 't is ons bij dat licht, dat niets ons kan versperren,
of nog een klein geluk door onze wanhoop zingt.

VIII.

O laat mij gaan, het leven ligt nog open.
Mijn hart is nog zoo jong, zoo licht geroerd.
Het wil nog alles wagen, alles hopen,
het wil nog stormend worden weggevoerd.

Nog kan ik hunk'ren en gelukkig wezen.
Nog kan ik wild door schoonheid zijn verblind.
O laat mij gaan.... nu ben ik opgerezen,
Nòg kan ik minnen en nog zijn bemind.

De dagen hingen al te lang als nevels
en dreven voort langs de benauwde gevels
van eenderheid en altijd eender derven.

O neem het dan, mijn hart, het hevig leven,
nog beter is het om het weg te geven
aan waan of zonde.... dan het zòo te sterven.

IX.

Gij streelt mijn hand en stil, naast U gezeten,
hoor ik de woorden, die ge voor mij kiest.
‘Het sterkste staat die mensch toch in dit leven
die langzaam wint, al naar hij meer verliest.’

Gij lacht mij toe, lieftallig en versleten.
Gij drukt mijn hand. Ik zeg ‘natuurlijk kind.
Ik heb dit altijd ook diep in mijn hart geweten
Ik heb dien vrede, kind, nog boven U bemind.

Maar hoe vind ik den weg om U nièt meer te vinden
Maar hoe ontzwerf ik dit, wat mij aan U verpandt?
Hoe vind ik dat stil huis, waar de gesloten blinden

de zon van uw gezicht weert met gestrenge hand?
Niets, niets dan eenzaamheid nog moge mij omwinden.
Hoe blusch ik toch dit vuur, dat mij aan U verbrandt?’

X.

Verlaten bouwval, als ik langs de stukken
der lage muren wandel, loom van pas,
moet ik verwonderd mij voorover bukken,
om weer te vinden waar mijn ingang was.

Ging hier de muur op, waar ik van kon plukken
de bloem der toegebogen wingertwas?
Lag hier mijn vuur, dat danste? mijn geluk en
was hier mijn ruimte niet, mijn vensterglas?

Niets dan dit puin, dit wezenlooze grauwe....
Geen gang, geen toren en geen zachte nis.
Geen boog, waardoor ik vroom het leven kon beschouwen....

Maar in den wind, die ov'ral open is,
beeft, rond d' herinnering van gescheurd vertrouwen
het koele water mijner droefenis.

XI.

Al grooter rees de maan van achter 't land.
En de verheven populierenkruinen
stonden extatisch voor dien rooden brand.
De nachtegalen kweelden in de tuinen.

Toen brak mijn twijfel en ik nam uw hand
en lei die zachtjes aan mijn hart, dat bonsde;
en voelde eeuwig mij aan U verwant,
en heel mijn leven achter mij vergonsde.

En ik ben eenzaam van dat uur af aan,
dat ik stil rees, gelijk de maan uit duister
naar uwen hemel, liefde, en uw luister.

En word ik wakker van dien ouden waan,
is 't, of ik nog, als in dien nacht hoor spreken
‘Ik hou van jou’.... en of mijn hart zal breken.

XII.

Ik heb mijn hoofd vaak in uw schoot gelegd
verward en klagend en bedroefd ten doode.
Ik heb mijn leven in den droom gezegd.
Gij wist het raadsel, dat ik had van noode.

Ik hing U aan, ontwapend en oprecht.
Gij hebt geglimlacht, dat ik U vergoodde.
En toen ik opstond tot het nieuw gevecht,
was ik gegrepen en mijn kracht gevloden.

Nu sta ik eenzaam in den tempelhal,
blind en gebonden, tusschen Filistijnen.
Ik wacht en bid dat God mij zenden zal

de laatste kracht, om alle vreugd' en pijnen
in één omhelzing en geweld'gen val
in 't puin van mijn geloof te doen verdwijnen.

XIII.

Wij dichters zijn voor dit alleen geboren,
dat wij d' illusie, die tot asch verkoelt,
àan zullen blazen, en het uitgewoeld
vuur weer versterken, dat wij zelf verloren.

Dat wij van morgen tot aan avondgloren
in anders liefde, die is weggespoeld,
in anders hart, dat al den dood voorvoelt,
de teed're stem van diep geduld doen hooren.

Ons is de wilskracht, die een ander schoort.
Ons is de steun, van die door ons vertrouwen.
Ons is de drift, waarmee zij treden voort

in 't nieuwe licht, dat wijd zich gaat ontvouwen.
Ons is het leven door de eigen moord.
De glimlach enkel en het mild beschouwen.

XIV.

Bedenk mijn hart, dat hier op deze aarde,
waar wij verblijven kort, als op een feest,
uw nood zoo klein is en zoo veeg van waarde
bij al wat komt aan leed en is geweest.

Bedenk, mijn hart, dat, als ik brandend staarde
in d' eigen pijn, opstandig en bevreesd,
dat men die wanhoop, even onverklaarde,
in duizend oogen als een weerschijn leest.

Dat is geen troost, ik weet het, maar een wenken
om 't eigen deel te dieper te overdenken,
opdat wij opstaan uit ons schemerdal.

En door de krachten die wij dàn verwerven,
zacht aan ons zelve, in den glimlach sterven,
van rust, die allen eens omhelzen zal.

XV.

Een zomermorgen reed hij uit te paarde.
De lucht was blauw, het koren geurde mild.
En op zijn lippen, die U prezen, aarde,
zonk 't koele waas der jonge vreugde zilt.

Uw donker dier brak door de rondgeschaarde
looftakken heen.... die het omzwierden wild.
Maar voor zijn trappelende pooten waarde
een witte vlinder, van de zon doortrild.

En waar die hooge ruiter is getreden,
Zij ging hem voor, zij danste met hem mede,
tot beider beeld in het verschiet verging.

Zoo moogt gij, leven, als een ruiter rijden.
Mijn lied voor U, mijn liefde zal niet scheiden,
maar U verzellen tot de schemering.

XVI.

Deez' morgen, toen ik heenging, was de lucht
vol windgemompel en het regende....
De arm der vlagen nam mij in de vlucht
en scheidde mij van die ik zegende.

Nu valt het donker dieper dan voorheen.
Ik kan U niet meer vinden en bereiken.
Het laatste licht scheen gist'ren en verdween,
om in Uw poort, Gedachtenis, te wijken.

Wees sterk mijn hart! wees stil en onbevreesd!
Het is toch schoon, het is toch goed geweest
en geen ter wereld kan ons dat ontrooven.

Want alle liefde, ondanks haar gemis,
of zij ontvangen of verbannen is,
die kan geen leven en geen sterven dooven.

XVII.

Ik ben niet droef meer, dat gij zijt gezworven
vanuit mijn leven, dat U niet behoort.
Ik ben niet bitter, dat gij zijt gestorven
in de verbeelding, die mij heeft bekoord.

Ik kan het leven beter eenzaam dragen,
dan in het meêlij, dat mij tegenblikt.
En liever zal ik arm zijn, alle dagen,
dan dat uw gunst zich naar mijn liefde schikt.

Ik draag U, liefde, nog met heel mijn wezen,
maar die gelooft en die is zonder vreeze.
En die is groot en die blijft eeuwig schoon.

Maar nimmer kan ik, om der wijsheid wille,
mijn hevig hart tot kalmer slag verstillen,
gelijk een lied in den gedempten toon.

XVIII.

Ik heb mijn paard, mijn wilde paard gegrepen.
Ik heb mijn haat, mijn trots, mijn bloed getemd.
Ik heb het eind'lijk met de wilde knepen
van al mijn wilskracht in mijn vuist geklemd.

Het heeft vernietigd en in blind'lings hijgen
is het vertrappend door mijn hart gegaan.
Het heeft verwond en schamper neer doen zijgen
en het is steig'rend tot mij opgestaan.

Nèer dwong mijn hand dat zwart en angstig wezen.
Nu staat het sidd'rend en doorrild van vreeze,
naast mijn verzonkenheid, gespannen, stil.

Als gij mij eenmaal, liefde, weer komt vragen,
hier staan twee beelden tot het eind der dagen.
Hier is mijn zelfzucht en hier is mijn wil.

XIX.

Een lief gezicht en droom'rig haar bewegen;
de losse haren waar het licht in hing;
zij vloog mij vluchtig als een vogel tegen;
zij was mij niet meer als een vreemdeling.

Toen het gesproken is, heeft het gezwegen
en het werd levend eerst, toen het verging.
Wij zijn, verblinden, naar de zon gestegen
en waren ziende in de schemering.

Er vlogen stormen tusschen beider leven.
Een morgen waren wij uitéén gedreven.
Nu ruischen zeeën tusschen beiden diep.

Maar op de branding staat gij uitgeheven.
Op alle wat'ren uw gelaat geschreven,
sinds ik, o liefde, u bij name riep.

XX.

Vergeet ze nooit, de heilige momenten,
die kort en fel als weerlichtsvlagen zijn.
Vergeet ze niet, o hart, het is de lente
van al wat eenmaal zal voldragen zijn.

Al is het bitter, om het eens gedroomde
te zien verplett'ren in den slaanden tijd;
bewaar de enk'le uren, de volstroomden,
bewaar een sprank van Gods aanwezigheid.

Ween dan of bid, snik om wat is verloren;
wat eens gestorven is, wordt nooit herboren,
Het is voorbij, mijn hart, voorbij, voorgoed.

Maar éenmaal houdt ge, boven uw herdenken
een klein geluk, dat kan geen tijd meer krenken,
waar ons de liefde argeloos ontmoet.

XXI.

Zie, dit is vreemd, dat wij ons steeds bekenden
te willen luist'ren, liefde, naar uw stem.
Dat wij als die discipelen ons toewendden
naar deze bron.... Maar.... zij ontvloden hem...

Dat ik U volgen wilde en verzorgen,
en wierp mijn net, op uwe roepstem, neer.
Maar voor de haan nog kraaide in den morgen,
ik U verraden had, tot driemaal weer.

Zie, dit is vreemd, en angstig in dit leven,
dat wij ons willen en niet kunnen geven,
maar diep voorover bukken naar dien stroom....

En dat wij enkel kunnen langs hem knielen,
en daar, geboeiden, tot den droom vervielen,
opdat haar kracht ons daarin naderstroom....

XXII.

Er zijn momenten, dat men dieper ziet
en meer verstaat en inniger beluistert.
Het zijn de uren, als het laatste lied
verzongen is en ons de nacht omduistert.

Het zijn de tijden, als door zijn verdriet
de mensch ligt hooploos aan zich zelf verkluisterd.
Als hij verlossing roept aan elk verschiet,
maar hem de echo vrucht'loos tegenfluistert.

Dan, soms, temidden allen vindt hij één,
die draagt hetzelfde moedig en alleen,
maar alle haat is dezen afgevallen.

Hij heeft zich zelve lang vaarwel gezegd
en alle sierslen heeft hij afgelegd.
En hij is veel gelukkiger dan allen.

XXIII.

Ik weet het zeker, nu weet ik het zeker.
Sinds dezen nacht, dat ik 't verleden mat.
Nu ik de dropp'len van dien donk'ren beker
van ons verdriet op deze lippen had.

Nu is er niets meer in mij dan het weten,
dat niet het klagen om verloren schat,
noch de verbitt'ring, noch de heesche kreten
om uitkomst, ons de kim wijst en het pad.

Maar dat de liefde, die wij allen zoeken
niet te verwinnen is noch te vervloeken,
noch te verbidden in hartstocht'lijkheid.

Maar dat, in weerwil welker winst of schade
zij in ons woning neemt door de genade,
en daar zal blijven tot in eeuwigheid.

Martien Beversluis, ***De bellenblazer***

XXIV.

De morgenhemel gaat al schijnen.
In 't venster trilt een zwak bericht;
Door d' open plooien der gordijnen
glimt reeds een grijze zweem van licht.

Mijn hand zinkt af. Het vuur gaat kwijnen.
Moe staan de wanden opgericht.
Mijn vrees en mijn doorleden pijnen
't is al een schaduw en het zwicht.

Nu met het hoofd tot rust gebogen
U wachten, wachten, onbewogen,
o liefde, boven klacht en lied.

En U niet roepen noch bekreunen.
Maar naar Gods liefde overleunen.
Zij die gelooven.... haasten niet.

Vensterbloem

Daar stond in mijn venster, alleen en verschoven
een wachtende bloem, als een vragend gezicht.
Met de lachende kroon in verlangen naar boven
naar de regen, die viel en den jubel van licht.

En achter het venster daar dansten en woven
de bloemen en grassen in willigen plicht.
Zij moest aan de zon en de winden gelooven
De zomer ging langs en het venster bleef dicht.

Was niet in haar stengel de pracht om te groeien?
O God! in haar bloem niet het vuur om te bloeien!
En boog niet het zaad tot Uw brekenden wil?

Maar Gij liet haar dorstige schoonheid verschroeien.
De zon ging ten onder, de winden verwoeien....
De herfst was ontzettend.... de winter was stil....

Aan een eenzame.

Caën[1)]

O! tuin van maanlicht in den nacht bevrozen.
De grijze mantel der Saint Nicolas
draagt in de plooien nog de bleeke rozen
en geur van muurbloem en van reseda.

De bronzen klokken hebben hoog verklonken.
't Gemuurte buigt zich om de huizen grijs,
als de Madonna in den droom verzonken
om Haren Zoon heen en het Paradijs....

Naar wilde bloemen nog het aanzicht keerend,
en niet verlangend meer en niet meer werend,
zinkt hier het leven in den droom van tijd.

En zelfs het ruiterbeeld, steig'rend, trotseerend,
uit het granietblok duister galoppeerend,
rijst uit de ranken der zachtmoedigheid.

1) Oud stadje in Normandië. Op het plein staat het beeld van Willem de Veroveraar.

Maanschaduw over Provins

De maan aanvaardt haar reize
op koninklijke wijze
door hemels sterreveld.
Het loof is zwart en neigend,
het water koel en zwijgend,
waaruit de bleeke nevel welt.

Hoe is in dezen maannacht
ons leven enkel aandacht
en licht als een kristal.
Hoe stijgt uit ons, verborgen
de stem, die levens zorgen
verzingen en vergeten zal.

Soms schuift een wolk dan teeder
voor 't licht ten halve weder
haar donk're schaduwhand.
Zoo kan de vreugd' vergaan en
wij lachen nog door tranen
om ons geluk dat dieper brandt.

Mijn broeder, neem mijn handen.
't Wordt donker in de landen.
De nacht omklemt ons koud.
Maar welke wolken kwamen,
wees sterk, wij zijn tezamen
met God, die maakt den morgen goud.

Ondergrondsche Beek te Gaudebec

Van kloof tot kloof, van steilt' tot steilte dalend,
gaat hier het water, ondergronds en blind.
Onweez'lijk zijn de ruige dennen ademhalend
in 't even vreemds der bijna onvoelb're wind.

Een duist're stem, zich eeuwig door herhalend,
als een legende, die geen einde vindt,
is in de lucht en onder d' aarde dwalend.
't Is of natuur hier haar romance spint.

Het snelt voorbij, onzichtbaar door de gronden.
Altijd zoo zingend, altijd ongevonden.
gelijk het lied dat om verlossing woelt.

Ik hoor het storten onder doode steenen,
diep overwinnen en inwendig weenen....
als 't woord dat opwelt.... maar weer verder spoelt....

Heuveltuin te Saint Wandrille

Het loover en de beddingen der beken
de heesters en de zwarte kruinen schuin.
Het komt verdoemend op ons neergestreken
boven de muren der verweerde tuin.

Het gras, de paden en het bloemgebeker,
wijzelve staand op het verschoven puin,
het is al dalend hier en al onzeker;
één tijdloos vluchten van een donker duin.

Uit een gebroken bekken, zonder water,
O! Aphrodite! rijst uw starend beeld.
Vergane liefde van den dood omspeeld.

De wegen gaan zoo snel, de wind vergaat er
rondom. Een ongeziene vogel kweelt....
Het licht stikt in een weelde, die vergeelt.

Huelgoat[1)]

Vanaf de rotsen komt gij neergesprongen
regen des levens! wilstocht! dans van sneeuw!
Gij hebt U vloekend door graniet gewrongen,
Man uit de bergen! bliksemend water! schreeuw!

Tusschen de barsten wordt het lied gezongen!
Onder de varens peinzende, eeuw na eeuw.
Hoog van de klip stuivend en steiltetongen,
waaiers muziek werdt ge, vleugelslag, meeuw!

Ver in de diepte ligt het meer gevangen.
Peilloos en rimpelloos.... niets dan verlangen.
Daar zult gij monden in, eeuw na eeuw,

waterval, worsteling, vrijheid en prangen,
gij, die het leven vecht, mensch van gezangen!
poëzie, man die de bergen treedt.... schreeuw!

1) Dorp in Bretagne, liggend tusschen een menigte watervallen.

Bretonsche Kantmarkt

Aan 't eind van 't heuv'lig slingerpad
langs de Bretonsche zee,
wier aanschijn witter wenkte dan
de wolk die overglee,
lag 't grijze stadje in de rust
en 't schuimgeruisch benee....

Ik kwam, een duister vreemdeling,
hier afwaarts tot het plein.
Er was dien morgen kantmarkt in
de volle zonneschijn.
Een tuin vol witte rozen zelfs
ze kon niet blonder zijn.

Een rij van open tenten stond
gesteld aan elken kant.
Maar witter dan 't gespannen zeil
en 't wit gestrooide zand,
was krans en kap en boezelaar
die ging van hand tot hand.

Waar droomt men zich in dit festijn
van schuim en zilverklank?
Waar is de ziel beland dit uur
in licht en bleek gesprank?
als zacht de torenklok vermaant
met oude stem ‘Heb dank!’

Zij stond, een simpel zuiver kind
van het Bretonsche land
temidden d' opgewoelde pracht
van haar geprezen kant,
een lachend mensch, die uitziet over
het hoog besneeuwde land.

Haar kleine handen waren al
bedrijvig in de zon.
Ze leken als gedoken in
het schuim van eene bron.
In schoonheids eeredienst was zij
de bruid en teed're non.

Een bed vol witte floxen en
een witte toef sering
een vlindervlucht, een paradijs
is mij d' herinnering.
En niets dan licht schijnt mij 't heelal
en heilig.... nu ik zing.

Het leven heeft een klein moment
een kinderlach tot klank.
't Verleden is verspat als schuim
de toekomst blij en blank.
En uit ons hart, als uit de nis
des torens, klinkt - ‘Heb dank!
Heb dank!’

Open raam

Door lente's nachtelijke zaal
zong klagend ijl de nachtegaal.
Met mijne handen, bleek tezaam
lag ik geleund aan 't open raam.

Een wapperende koelte woei
met warmen geur van appelbloei
voorbij mijn luisterend gezicht
en roerde de gordijnen licht.

Rondom het witte ledikant
waarde de adem uit het land.
Uw handje hing, een geel ivoor
in slapen af als een trezoor.

Ver achter meentland's zoele vree
woelde het koude hart der zee.
De hemel, een scharlaken wiek,
hing als de stilte, na muziek.

En half ontwakend wenddet gij
uw droom'rig hoofd ter and're zij.
Uw oogen op'nend en weer dicht.
Een wolk gleed ik langs uw gezicht.

En hebt gij mij bij U herkend
o liefde in dit klein moment?
zoo zwenk weer heen naar uw verschiet,
want meer genade is er niet.

Moeder voor 't raam

Ik zag je eenmaal voor mij staan
in de schemering.
Door 't raam zag ik het dorp besneeuwd
in een wemeling.
Je blank gezicht, je witte haar
(als de sneeuw zou duren)
Ik heb je nooit zoo lief gehad
moeder, als in die ure.

Je handen stil voor je oude schoot,
je zachte handen.
Nog voelt mijn hoofd het lief geduld,
dier warme wanden.
Nog is het lied voor slapen gaan
niet tusschen ons volzongen.
En tot ik oud ben lacht je stem
‘mijn jongen’.

Daar, naast ons huis, in 't klein plantsoen,
in de sneeuw verloren,
staat de verlaten, leege kerk
en de kloeke toren.
Om jouw geloof, o moeder is
ook dit weer levend,
dat ik Gods stem weer hooren kan
en de klokken bevend.

Daar strijkt (ach.... jij, die verre bent
aan al dat vreemde,
jij die het zag als sneeuw die ijl
je raam omzweemde)

daar strijkt een wilde tocht voorbij
door het diepe leven.
Ik ben er in gezworven en er
mee heen gedreven.

Jij, die van zorg en geven bent
de onverzade,
jij, die mij streelende ontkent
mijn drift ten kwade;
hoe heb ik aan jouw hart geklaagd,
wild van gedachte....
En zwijgend ben je langs gegaan -
maar je oogen lachtten.

Ik zie je, moeder, voor mij staan
in de schemering.
Je witte haar voor de laatste
sneeuwwitte wemeling.
Straks is dit huis en de weg hierheen
naar je hart verloren.
Maar ik zal zingen in jouw naam
en de roep des torens.

Honfleur (Seinemond)

Weemoedig land van samenkomen.
O! einde, zonder overkant.
Nog zingt de popel aan de zoomen
Nog werpt het worst'len schuim aan land.

De voorttocht zinkt in dieper droomen.
En verder wijkt het leeger strand.
d' Oneindigheid omhelst de stroomen
des levens tot één groot verband.

Honfleur! hier wuift het deinzend loover
nog aarz'lend in het schamel land.
De laatste weerstand geeft zich over

aan wat de verste kust omspant.
De laatste stem ruischt ruischend doover.
Vaarwel!.... wij leven in Gods hand.

Melodieën

Woorden arm en tranen velen.
Gisteren sterk, verslagen nu,
leven, met uw ernst en spelen
ondanks al, ik zegen U.

Roept de landwind aan mijn ramen
elken nacht ook mijn verdriet,
knelt mijn angst de handen samen
‘red mij en begeef mij niet’.

Heet van oogen, koel en stralend,
morgen zwak, verslagen nu.
Rijzende de zon of dalend,
al wat is.... ik zegen U.

II.

Ach, die in deze wereld woont,
moet zich van alle donk're tijden
wel meest den dag betreuren dat
hij van zich zelve niet kon scheiden.

Dat hij niet meer zich zelve kan
tot deze wijsheid waardig keuren,
dat hij het al verliezen kan
en 't niet zal achten noch betreuren.

Dat hij verstaat d' aanvaarding en
de waardeloosheid veler dingen,
de liefde en d' ontgooch'ling en
het zachte uur daarvan te zingen.

Dat hij het plechtig boek vergeet.
Glimlachend alles kan ontberen.
En het gelaat nog mild en koel
naar 't dalen van zijn licht kan keeren.

Want dit was altijd nog zijn heil,
dat hij te leven kon beminnen,
daar hij zich ongekrenkt en vrij
op zijn voorbijgaan kon bezinnen.

En dat geen vorm hem heeft bekoord
en geen verlies hem meer vernederd,
dan enkel wat zijn eenzaam hart
onovergank'lijk had verteederd.

Ach, die op deze aarde woont,
moet zich van al het meest betreuren,
dat hij de wereld niet meer mint
daar hij hem mint in zijn gebeuren.

III.

De warme dag, als een moe mensch
valt, met het hoofd vooroverneigend,
tot snikken op de knieën neer.
Rondom is onweer donker dreigend.

Dan wordt het stil. De taal is uit.
Je hoofd hangt in je hand gebogen.
Ons hart, dat altijd verder moet,
begint zijn duist're monologen.

Alleen de enkelvoud'ge bloem,
alleen dat oude bleeke blozen,
die kleine rank is mij nog goed
gesneden uit de wilde rozen.

Wees zonder vreeze, bij wat nu
't gemaaide land gaat overkomen.
En nu de wind reeds zoel en dol
het stof waait om den voet der boomen.

IV.

Als dan de speer der boosheid
wordt naar uw hart gedrild,
wend voor den fellen aantocht
uw woorden niet tot schild.

Het is niet dàt wat mindert,
wat scha doet of verdriet.
De wonde zal genezen,
de neerlaag deert ons niet.

Als maar uw oogen vinden
dat hoog en licht gebied,
vanwaar gij de beminde
met hoogheid nad'ren ziet.

En komt zij U t' ontmoeten
haar voeten grauw van stof,
zoo zal zij tot U spreken
‘Ik was het die U trof’.

En over de landouwen
uitziende, beeft uw vraag
‘waarom, mijn lief vertrouwen
zweefde uw speer zoo laag?’

Dan zal voorzeker luiden
het antwoord van haar mond:
‘De liefde wordt tot leven
slechts wederzijdsch verwond.’

V.

Eens wordt de hand ontspannen
die om uw leest zich boog.
Dan vlucht de vlam, verbannen,
in witter vuur omhoog.

De bloemen en gezangen,
de sier voor 's werelds oog
vormen van ons verlangen
den fieren regenboog.

En aller zinnen smarten
staan voor ons, koel en bloot.
Maar het juweel des harten
wordt fonkelend en groot.

VI.

Hoe vaak hoor ik de jonge duiven
hun rustplaats zoeken op de til.
Hoe hangt de blonde Juli-haver
nu elken avond teeder-stil.

Geloofd! O! edelmoedig neigen
der boomen, vorstelijk en groot.
Ik voel mij in U nederzijgen
aandachtig over dauw en dood.

Want hoe ik aan onnooz'le vreeze,
aan drift en onrust tranen spil,
eens ben ik dit arm land ontrezen
en mij geschiede naar uw wil.

VII.

Nog wuiven wel de boomen
Nog ruischt het trotsche riet
Het wordt wat het geweest is
voordat het was, het Lied.

Nog waaien klanken over
van storm en mirliton.
Nog beeldt natuur haar toover
in 't borr'len van de bron.

Oneindig zijn de dalen
en hoogten aller lust.
Maar dat is wat mij niet meer
verrukt en verontrust.

Natuur en al haar waarde
één bladzij poëzij.
Uw lichaam en de aarde
't wordt oud en gaat voorbij.

En enkel is mij over
na de verwarde reis,
Het uitzien en het wachten
naar de komst van Beatrijs.